

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 253/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. S. a M. S., obaja bytom H., zastúpených JUDr. P. Č., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na stíhanie a pozbavenie osobnej slobody výlučne iba na základe zákona zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na odsúdenie za trestný čin a na uloženie trestu výlučne iba na základe zákona zaručeného v čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 28/2010 z 12. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. a M. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2011 doručená sťažnosť J. S. a M. S., obaja bytom H. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na stíhanie a pozbavenie osobnej slobody výlučne iba na základe zákona zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústavy“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na odsúdenie za trestný čin a na uloženie trestu výlučne iba na základe zákona zaručeného v čl. 49 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 To 28/2010 z 12. októbra 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako obžalovaní boli rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 202/2008 z 11. marca 2010 uznaní vinnými zo spáchania zločinu úžery spolupáchatelstvom podľa ustanovenia § 20 k ustanoveniu § 235 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení zákona č. 650/2005 Z. z. (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. d) a e) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že využívajúc pokročilý vek, zhoršený zdravotný stav, odkázanosť na pomoc iného, ako aj duševnú poruchu (vaskulárnu demenciu) toho času alebo jej A. K., narodenej... (ďalej len „poškodená“), 9. novembra 2006 v „P.“ na... H., uzatvorili kúpnu zmluvu s poškodenou ako predávajúcou, ktorej predmetom bol nehnuteľný majetok nachádzajúci sa v katastrálnom území Š., vedený katastrálnym úradom na liste vlastníctva č... ako rodinný dom so súpisným číslom..., zastavané plochy a nádvoria, záhrady a orná pôda, za dohodnutú kúpnu cenu v sume 100 000 Sk, ktorú sa zaviazali uhradiť zápočtom doživotnej starostlivosti o poškodenú v „P.“ v nadväznosti na predchádzajúcu nájomnú zmluvu z 25. októbra 2006 uzatvorenú v H. medzi poškodenou ako nájomcom a sťažovateľmi ako prenajímateľmi, napriek tomu, že hodnota predmetných nehnuteľností ku dňu podpisu kúpnej zmluvy bola 25 131,22 € (t. j. 757 103 Sk).

Za tento skutok bol sťažovateľom, každému z nich samostatne, uložený podľa ustanovenia § 235 ods. 2 Trestného zákona za použitia ustanovení § 38 ods. 2 a 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, pričom podľa ustanovenia § 51 ods. 1 Trestného zákona v spojení s ustanovením § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol výkon trestu odňatia slobody obom sťažovateľom podmienene odložený. Zároveň bola týmto rozsudkom okresného súdu obom sťažovateľom, každému

z nich samostatne, podľa ustanovenia § 51 ods. 2 Trestného zákona určená skúšobná doba pod probačným dohľadom v trvaní štyroch rokov, ako aj povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku. Napokon okresný súd právnu nástupkyňu poškodenej označeným rozsudkom odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 202/2008 z 11. marca 2010 riadne a včas odvolanie, v ktorom namietali, že vykonaným dokazovaním nebol náležite zistený skutkový stav. Sťažovatelia vyjadrili svoje presvedčenie, že v danej trestnej veci nie je preukázané naplnenie jedného z obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu úžery, a to konkrétne, že hodnota poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia, ktoré poskytovali alebo mali poskytnúť sťažovatelia poškodenej, je v hrubom nepomere k hodnote vzájomného plnenia, ktoré poskytla obom sťažovateľom poškodená. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na nezákonnosť postupu okresného súdu pre rozpor so zásadou náležitého zistenie skutkového stavu veci podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 202/2008 z 11. marca 2010 po preskúmaní veci na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 1 To 28/2010 z 12. októbra 2010 rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľov ako nedôvodné zamietol. Toto uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľom doručené 7. januára 2011.

Podľa sťažovateľov napadnuté uznesenie krajskému súdu im neposkytlo ochranu, najmä pokiaľ ide o nápravu nimi tvrdeného nesprávneho skutkového zistenia, že hodnota poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia sťažovateľmi bola k hodnote vzájomného plnenia poškodenou v hrubom nepomere.

Sťažovatelia svoju sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 1 To 28/2010 z 12. októbra 2010 odôvodňujú okrem iného takto:

«... krajský súd ako súd odvolací svojím konaním a rozhodnutím neposkytol sťažovateľom ústavne a zákonne konformnú právnu ochranu v odvolacom konaní, v rámci

ktorého mal v dôsledku ústavne nekonformnej interpretácie zisteného skutkového stavu a jeho aplikácie na právne závery okresným súdom ohľadne objektívneho znaku skutkovej podstaty trestného činu úžery podľa § 235 ods. 1 Tr. zák., ktorým je preukázanie, že hodnota poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia sťažovateľmi bola k hodnote vzájomného plnenia poškodenou v hrubom nepomere, vykonať nápravu neústavného a nezákonného stavu zrušením rozsudku okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mal vec vrátiť okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, lebo doplnenie konania krajským súdom by bolo spojené s neprímeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom...

... nebol zabezpečený relevantný a procesné spôsobilý dôkazný prostriedok, preukazujúci naplnenie objektívnej stránky žalovaného trestného činu podľa § 235 ods. 1 Tr. zák., t. j., že hodnota poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia sťažovateľmi bola k hodnote vzájomného plnenia poškodenou v hrubom nepomere.

... okresný súd v prejednávanej veci po vykonanom dokazovaní ustálil náležité zistenie skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. len z domnienok a hypotéz (pozri str. 8 odôvodnenia rozsudku okresného súdu) „... súdu sa javí obhajoba obžalovaných ako tendenčná...“ a ani z laických úvah (pozri str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu) z internetového inzerátu reklamnej služby nehnuteľnosti T. kraja vyplýva, že obžalovaní kúpny dom od A. K. ponúkali na predaj za cenu 1 350 000,00 Sk., v dôsledku čoho takýto stav vyvoláva vážne pochybnosti o náležitom zistení skutkového stavu veci a v žiadnom prípade neumožňuje úvahy o tom, že sťažovatelia by mali byť dôvodne trestne zodpovední za spáchaný skutok.

... Uvedené skutkové závery samy o sebe majú určitú výpovednú hodnotu, ale na druhej strane nie je z nich dostatočne zrejmé, v čom konkrétne videl okresný súd v rozsahu posudzovaného trestného skutku „hrubý nepomer hodnoty poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia sťažovateľmi k hodnote vzájomného plnenia poškodenou“. Pre naplnenie dispozície skutkovej podstaty trestného činu úžery pri prvej forme je rozhodujúce preukázať, že hodnota poskytnutého plnenia alebo sľubu plnenia sťažovateľmi k hodnote vzájomného plnenia poškodenou je v hrubom nepomere...

Sťažovatelia sú názoru, že vyššie uvedené závery krajského súdu sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami vyššie opísanými a zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia vydaného uznesenia nevyplývajú.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sa nedá zistiť, ako vyhodnotil sťažovateľmi predložené listinné dôkazy o výške nákladov - či už vstupných alebo priebežných - na celodennú starostlivosť osôb s tak závažným ochorením, akým trpela nebohá A. K. , či už vo verejných, ale aj v súkromných zariadeniach z pohľadu okresu, vyššieho územného celku alebo celoslovenského pohľadu.

Pritom nimi predložené listinné dôkazy predstavujú jeden z rozhodujúcich dôkazných prostriedkov komparácie hodnôt vzájomného plnenia a súčasne aj ich ústavného a zákonného posúdenia ako obligatórneho objektívneho znaku hrubého nepomeru obsiahnutého v dispozícii skutkovej podstaty žalovaného trestného činu.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sa nedá zistiť, aké právne závery urobil vo vzťahu k hodnote záväzku sťažovateľov postarať sa do konca života o nebohú A. K. Vывodiť právny záver o hrubom nepomere plnenia len z konštatácie o výške dosahovaného starobného dôchodku nebohej A. K., bez zohľadnenia ostatných ekonomických ukazovateľov, v tom čase objektívne pôsobiacich na trhu služieb s predmetom činnosti, aké poskytovali sťažovatelia, nezodpovedá zákonnému a ústavne konformnému výkladu obligatórneho objektívneho znaku hrubého nepomeru obsiahnutého v ustanovení § 235 Tr. zák.

Ignorovanie vyššie namietaných závažných skutkových zistení, nesprávna interpretácia a aplikácia takto nedostatočne zisteného skutkového stavu pod ustanovenie § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. malo za následok, že všeobecné súdy rozhodujúce vo veci porušili princíp nezávislosti rozhodovania, uskutočňujúci sa v ústavnom a zákonnom procesno-právnom a hmotno-právnom rámci. Procesno-právny rámec pritom predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasledujúce ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 163 a nasledujúce a § 176 a nasledujúce Tr. por.)»

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Nitre právoplatným Uznesením sp. zn.: 1 To/28/2010 z 12. októbra 2010, porušil základné práva J. S. a M. S. podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, ako i právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 1 To/28/2010 z 12. októbra 2010 a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,25 €..., ktorú je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je namietané porušenie nimi označených základných práv zaručených v ústave a práva zaručeného v dohovore uznesením krajského súdu sp. zn. 1 To 28/2010 z 12. októbra 2010, ktorým krajský súd zamietol ich odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 202/2008 z 11. marca 2010, a to z toho dôvodu, že podľa sťažovateľov sú skutkové zistenia krajského súdu opierajúce sa o skutkové zistenia okresného súdu nesprávne a neúplné, jeho rozhodnutie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, a krajský súd podľa ich názoru nesprávne právne kvalifikoval skutok, pre ktorý boli odsúdení.

A. Sťažovatelia namietajú porušenie nimi označených práv najmä z dôvodu, že boli odsúdení aj napriek tomu, že podľa ich názoru nebola naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu úžery, pre ktorý boli obžalovaní a napokon aj odsúdení, t. j., že podľa ich názoru nebol preukázaný hrubý nepomer medzi plnením, ktoré sťažovateľom poskytla poškodená, a ich plnením, ktoré poskytli poškodenej.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezočoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade

s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia krajského súdu.

Krajský súd svoje uznesenie odôvodnil takto:

„Súd I. stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Pri vykonávaní dôkazov postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Tr. por. a nedopustil sa takých pochybení ktoré by bolo možné považovať za podstatné chyby konania v zmysle § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. V tomto smere odvolací súd nezistil ani žiaden z dôvodov odôvodňujúcich podanie dovolania podľa § 371 Tr. por.

Skutkové závery uvedené vo výroku o vine v skutkovej vete napadnutého rozsudku vychádzajú z výsledkov úplného a zákonného dokazovania predovšetkým, z prípravného konania. Vykonanými dôkazmi tak, ako na ne poukázal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, bolo jednoznačne a nepochybne preukázané, že obžalovaní spáchali čin opísaný vo výroku o vine odvolaním napadnutého rozsudku. Súd I. stupňa zároveň v odôvodnení aj podrobne uviedol aj akými úvahami sa spravoval a svoje právne závery ku ktorým dospel. S týmito súhlasí aj odvolací súd a v podrobnostiach odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolacie námietky obžalovaných tvoria súčasť ich obhajoby, ktorú prezentovali už pred súdom I. stupňa a ku ktorej súd I. stupňa zaujal správne právne stanovisko s ktorým súhlasí aj odvolací súd. ...

Odvolací súd nezistil žiadne právne relevantné a významné dôvody na zmenu niektorého z výrokov napadnutého rozsudku a preto odvolanie obžalovaných zamietol, ako nedôvodné.“

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd sa v napádanom uznesení v značnej miere obmedzil iba na odvolanie sa na rozhodnutie okresného súdu, v rozsahu ústavným súdom preskúmanej námietky sťažovateľov považuje ústavný súd za potrebné uviesť v nevyhnutnom rozsahu tejto námietky aj citáciu z rozhodnutia okresného súdu:

„... Obrana obžalovaných, že trestný čin úžery vyžaduje, aby hodnota poskytnutého plnenia bola k hodnote vzájomného plnenie v hrubom nepomere a na trestnú zodpovednosť sa vyžaduje, aby medzi zneužitím tiesne, rozumovej slabosti alebo rozrušenia a hrubým

nepomerom vzájomného plnenia bol kauzálny nexus, čo v danej veci absentuje, pričom sa cítiť byť nevinní, javí sa súdu byť tendenčnou, aby sa vyhli trestu... V priebehu trestného konania bolo preukázané, že nebohá A. K. bola v tiesni, teda v mimoriadnej ťaživej situácii, ktorej uspokojenie nebolo v jej možnostiach, bola v rozumovej slabosti, t.j. neschopnosti rozpoznať hodnotu svojho plnenia k hodnote vzájomného plnenia obžalovaných. Uvedená skutočnosť vyplýva i zo správy Nemocnice s poliklinikou Svätého Lukáša Galanta, kde bola krátko pred nástupom do penziónu nebohá A. K. hospitalizovaná a z ktorej vyplynulo, že mala stavy dezorientácie, bola u nej zistená starecká demencia, porucha osobnosti, vyžadovala si 24-hodinovú opateru druhej osoby ako aj z vypracovaného odborného posudku č. 92/2007 MUDr. F. K., znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, kde uviedol, že nebohá A. K. trpela dementným syndrómom ťažkého stupňa zmiešaného typu, t.j. mala stav, ktorý u nej na minimum redukoval schopnosť orientácie časom, miestom i situáciou, minimalizoval chápanosť a pamäťové funkcie, oberal ju o schopnosť racionálneho úsudku, správneho hodnotenia kontextu situácie a znemožňoval chápať dôsledky svojho konania. U nebohej sa jednalo o stav trvalý, čo potvrdil aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní.

V danom prípade došlo k naplneniu aj pojmu hrubého nepomeru, keďže predávajúca A. K. predala do bezpodielového spoluvlastníctva kupujúcim - obžalovaným nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č... kat. území Š. za kúpnu cenu 100.000.- Sk, pričom kúpna cena mala byť uhradená zápočtom doživotnej starostlivosti o predávajúcu. Z výpovede jednotlivých znalcov na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že celková všeobecná hodnota domu s príslušenstvom, s pozemkami bola vyčíslená na sumu 720.000.- Sk a orná pôda na sumu 37.103.- Sk, teda celkovo spolu 757.103.- Sk /25.131,22.-eur/...

V danom prípade súd má za to, že medzi zneužitím tiesne a hrubým nepomerom vzájomného plnenia je v priamej príčinnej súvislosti s konaním obžalovaných.

Je nesporné, že pohnútkou k spáchaniu predmetného skutku bolo zneužitie celkovej situácie u A. K., za účelom zadováženia si finančných prostriedkov pre svoje osobné potreby, čoho príkladom je aj skutočnosť, že po nadobudnutí predmetného domu dali obžalovaní inzerát na jeho predaj za cenu 1.350.000.- Sk.

Neobstojí obrana obhajoby, že náklady na opateru sú vysoké, resp. vstupný poplatok do zariadení, nakoľko svedkyňa M. R. uviedla, že po dohode s obžalovanými priniesla

sanitkou A. K. do penziónu, pričom z nákladov Obce Š. bol zaplatený vstupný poplatok vo výške 4.000.- Sk ako aj prevoz. Čo sa týkalo ďalšieho financovania pobytu v penzióne, všetko bolo už hradené z dôchodku nebohej, s čím obžalovaní súhlasili, že je to postačujúce. V tom čase poberala nebohá dôchodok vo výške 8.988.-Sk. Taktiež svedkyňa H. B. uviedla, že najprv telefonicky a potom osobne zisťovala u obžalovaného S., či nebohá A. K. niečo nepotrebuje, pričom jej povedal, že sa má dobre v penzióne a nič nepotrebuje...“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľom potvrdil. V okolnostiach posudzovanej veci krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu, podľa ktorého sa sťažovatelia dopustili skutku, pre ktorý boli obžalovaní. Krajský súd svoje závery, opierajúce sa o zistenia okresného súdu, ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a z jeho rozhodnutia vyplýva, že do odôvodnenia svojho rozsudku uviedol logický postup, akým dospel k záverom, pre ktoré odvolaniu sťažovateľov nevyhovelo. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľov „nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva“. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským

súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd ďalej pripomína, že do obsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na judikatúru Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris), v zmysle ktorej sa pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, ako vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Záveru, ku ktorým dospel krajský súd na základe posúdenia rozhodnutia okresného súdu, sú podľa názoru ústavného súdu výsledkom postupu logickej úvahy pri hodnotení dôkazov, ktoré boli vykonané zákonným spôsobom, vrátane svedeckých výpovedí. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a za tejto situácie nemá dôvod zasiahnuť do jeho skutkových zistení.

V súlade s judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného

orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Vzhľadom na uvedené postup krajského súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o ustálenie skutkového zistenia, nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom označených základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania ústavnosti postupu krajského súdu v konaní o veci samej. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

B. V súvislosti s námietkou sťažovateľov o porušení nimi označených základných práv a práva v dôsledku nesprávnej právnej kvalifikácie skutku, pre ktorý boli obžalovaní a napokon aj odsúdení, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom právnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd (napr. v rámci konania o dovolaní – mimoriadnom opravnom prostriedku), ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietajú nesprávne právne posúdenie skutku, pre ktorý boli obžalovaní, odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodovanie o zrušení sťažnosťou napadnutého uznesenia, ako aj o priznaní náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľov (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti, ktorou sa sťažovatelia domáhali ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011